

Relațiile principatelor cu Ardealul după moartea lui Rákóczy al II-lea.

În Decembrie 1660 o dietă era adunată la Reghin, și aici Ioan Kemény, cē se sprijinia acum pe dînsul singur pentru Domnie, începu lupta împotriva desprețuitului Barcsai, care trebui să-și părăsească demnitatea. La 1-iu Ianuar, Kemény era ales principe pentru a stăpîni, în mijlocul turburărilor, cîteva luni de zile numai. Știind la ce se poate aștepta din partea Turcilor, autorii «Crăiei» lui Barcsai, el se îndreptă din capul locului către Imperiali, cerînd să fie sprijinit pentru a putea face în Ardeal politica plăcută creștinilor⁴.

Vecinii romîni nu vor fi primit cu multă bucurie această veste. Cel din Țara-Românească nu mai era Gheorghe Ghica, de la care se ceruse optzeci de pungă și, el răspunzînd că, după atîtea jăfuiri ale țerii sale, n'are nici optzeci de aspri, fusese prins la 12 Septembrie de Pașa de Silistra, pus în lanțuri și trimis la Poartă, unde stătu un timp în primejdie

¹ Nekesch-Schuller, *l. c.* și Trauschenfels, pp. 405-6.

² Miron Costin, p. 368. Ghica plăti acest ajutor al Tatarilor cu bani și cu prădăciunea țerii. V. Trauschenfels, p. 406 și Nekesch-Schuller, p. 256

³ V. Șincai, III, pp. 134-5.

⁴ *Mon. comit. Trans*, XII, p. 466 și urm., pp. 491-4.

de moarte ¹. Dar Grigorașcu-Vodă, fiul bătrînului, era un om șiret și îndrășneț, care nu se sfia să făgăduiască daruri și biruri, așa încît, mîntuind viața tatălui său, el căpătă și Scaunul muntean pentru sine, către care Scaun plecă la 24 Novembre, ajungînd la Caracăl în ziua de Sf. Nicolae ².

Barcsai, care-l credea, ca și pe tatăl său, credinciosul fără sovăire al Porții, socoti că-î poate cere ajutorul de care avea așa de mare nevoie ³. Și îndată după aceasta aflăm ca și Kemény spera «să se unească lesne cu Țara-Românească» ⁴.

În Moldova, spunea în Februar 1661 noul principe, ar în-tîmpina «oare-care greutate», pe care socotia s'o poată înlătura însă ⁵. Ea venia dintr'o nouă ispravă a lui Constantin-Vodă, de care e îngăduit să se bănuiască poate că nici Kemény nu era străin.

În Novembre 1660 încă se auzise de o biruință a Domnului fugar asupra Turcilor, dar nu era decît un zvon fals ⁶. La 31 Ianuar următor el intra însă pen tru a doua oară în Moldova, unde găsi pe Ștefan Lupu, un Domn prea tînăr, dar destul de inimos, care nu fugi înnaintea năvălitorilor ca slabul Ghica-Vodă, în 1659 ⁷. Constantin avea însă în urma lui o puternică oaste de Cazați, cari începuseră întăi cu stăruinți pe la Viena în folosul noului lor ocrotit pentru Domnia moldovenească ⁸.

¹ Cf. Kraus, II, pp. 411-2; Kemény, *Deutsche Fundgruben*, II, p. 229; știrile din Hurmuzaki, V², p. 79, n^o CXXI; *Fragmente*, III, pp. 253-4. Cf. raportul din Adrianopol, 8 Octombrie 1660: «Fù condotto quà in ferri il Vaidoda di Valacchia, benchè innocente, per farlo sudare danari, se vorrà liberarsi et ottener il principato per il figlio»; în copiile Vladimir Ghica. După un raport din Oderstrom, 30 Ianuar 1660 (München, *Hof- u. Staatsbibl.*, ms. lat. 5865), pentru pacea polonă-suedă ar fi venit la Danzig «Türck-, Tartar-, Siebenbürg-, Wallach- und Moldauische Gesandten».

² Cf. Cronica țerii cu Hurmuzaki, *Fragmente*, III, pp. 253-4. Cf. și *Doc.*, V², la data de 1ⁱⁱ Decembrie 1660.

³ Hurmuzaki, *Fragmente*, III, pp. 254-5.

⁴ *Mon. comit. Trans.*, XII, p. 493

⁵ *Ibid.*

⁶ Hurmuzaki, IV¹, la data de 28 Novembre 1660.

⁷ Data în Nekesch-Schuller, p. 263.

⁸ În copiile Vladimir Ghica, se află instrucții date din 9 Decembrie 1660; lae unor soli cazaci. Se arată, între altele, că prietenul lor Constantin Șerban a

Neapărat că învingătorii fură cei deprinși să lupte și să învingă, și Domnul dela Turci merse în jos pe Prut să caute pe Iali-Agasi din Bugeac, potolitorul de răscoale în țara vecină cu cîrmuirea lui. La 5 Februar 1661, Constantin-Vodă, «Domn al țerii Moldovei», era în Scaunul său din Iași, de unde dădea un document de danie, foarte rar, care ni s'a păstrat ¹.

fost gonit pe nedrept din Țara-Românească «e ricorso alla protezione del nostro exercito». Dacă Imperialii nu-l pot face Domn, «almeno possa havere la sussistenza ne' suoi domini. Et è cosa ragionevole di restituirlo quanto prima alla sua dignità, perchè Stefano Palatino hà dato la causa, abbruciando molte terre e villaggi della moglie del mio signor fratello». E vorba de încercarea lui Ștefăniță de a-și aduce cu de-a-sila din Rașcov, sora, Ruxanda, văduva lui Timuș și cumnata Hatmanului Gheorghe, și el fiu al lui Hmilnițchi. V. Miron Costin, p. 368.— Într'un raport din Constantinopol, 7 Septembrie 1665 (Graz, *Arch.*, ms. n° 114, f° 16-8 V^o) se cetește: «Ihr Excellentia (ambasadorul german) sein gar wohl logirt in einem schönen Hauss an dem Meer, gleich gegen dem kays. Arsenal über; disses Hauss hat dem Lupulo, gewesten Fürsten von Moldau, gehört: sein Wittib wohnt noch darinnen».

¹ † Io Costantin Șerban Voevoda, bojiu mltiui gspdarü zemli moldavskoï, scriem Domniia Mîa la slugile noastre, la cămănarî și la bezmenarî, care veți lua camăni și bezmănu aicia în trăg în Iași, dămu-vă știre, deaca veț vedea cartia Domniei Mial[e], iar voi să aveți a lăsa în pace de camăna mare și mică și de bázman o pivniță și o dughiană a sventei mănăstiri a lui Aron-Vodî, ce iaste pre Ulița Noaî, unde să vinde fânina; întru nemică să nu o învăluîț, pentru căci Domniia Mîa m'am milostivit și am lăsat să fie de tămăe și de ciară la sfânta besearică; așjidiria și un fičior ce vor pune ei la pivniță, să fie om neinsurat și făr breaaaslă, acela încă să fie în pace de dajde, și de zloți, și de leț, și de talerî, și de galbinî, și de orți, și de gunoiu, și de ghiiaș, și de fănu, și de lîm, și de cai de olac, și de podvodzi, și de alte dări și anghirii, de toate câte sintu pre alți mișei în ț[a]ra Domniei Meale; nime întru nemică să nu-î învăluiască, pentru căci au cărți și de la alți Domni ci-au fostu mai denainte vreame. Iar, cine-î va învălui preste cartia Domniii Miale, va fi de mare certare de la Domniia Mîa. U Ias, l¹ 7169, Ghen, 26.

Io Costandin Voivoda.

† Alicsandru.

(Bibl. Ac. Rom., doc. 10/LXXIX.)

V. și raportul olandes din 22 Februar 1661: «Per aliquod tempus hic omnia quieta. Nunc inter nova quod expulsus ante Valachiae praefectus, cum valido exercitu, invaserit Moldaviam; contra quem iam et turcicae et tataricae copiae mittuntur». La 24 Iunie se menționează oprirea solului polon «donec intelligeretur responsum regis Poloniae, a quo Vezirus dedi contenderat (si quae esset praestitorum beneficiorum grata memoria) Constantinum quondam Valachiae principem, qui, usta ac rapta illa regione, sedem fixisset in ditione

Dar în cursul aceleiași luni, veniră Tatarii, ceva Munteni, de sigur, și Pașa de la Silistra, care trebuia să facă și o cercetare a motivelor ce adusesese tulburările. Înnainte de a intra însă în Iași Mustafă-Pașa, și a-și face interesele cu acest prilej, Constantin avuse «lupta» sa cu Ialî-Agasi și Ștefăniță. Cazacii nu fură învinși, dar nu putură să cîștige biruința pentru acela care-î plătise. Bietul pribeag apucă drumul spre hotarul leșesc, «petrecut» de dușmani cari erau bucuroși să-î vadă plecînd, și el se pierdu în Polonia, de unde numai o dată mai veni supt steaguri să ceară «moștenirea» sa ori Domnia străină¹.

Astfel Ștefăniță rămase Domn, fără însemnătate pentru vecini și fără îndreptare în afacerile lor, până cînd el muri în toamnă, de friguri rele, la 29 Septembrie². Urmașul său, un bătrîn boier bețiv, simplu ca un țeran, n'avu un măi mare rol în însemnatele împrejurări politice care se petrecură în Ardeal.

Aici Kemény spînzură pe fratele lui Barcsai și puse a se ucide acesta pe cale, precum altă dată haiducii din Oradea ucisese pe Gabriel Báthory. El asigură pe Turci, în Iunie, prin Grigore Ghica, despre hotărîrea lui de a rămînea cu orî-ce preț³. I se răspunse la aceasta că el va trebui să plece, alegîndu-se în locu-î pe una din cele patru persoane, ce se

Poloniae». În Documentele la Prefață dăm scrisori privitoare la o reclamație bănească a lui în Ardeal. Încă pe vremea adăpostului lui Miron Costin în Polonia, Constantin trăia în această țară. V. Bogdan, *Conice inedite*, p. 165.

¹ Cf. Miron Costin, pp. 368-71, care arată să fie remaniat pentru această parte, de vreme ce aceste întîmplări sînt puse înnainte de luptele ce aduseră moartea lui Rákóczy; Hurmuzaki, V², la 24 Februar, 28 Martie, Maiu, Iulie 1661; IX¹, la 10 Februar; *Mon. comit. Trans.*, XII, la 26 Februar; raport din Constantinopol 18 Februar, cu aceleași știri, în copiile Vladimir Ghica: ar fi fost 4.000 de Cazaci, de cari fuge țara până în munți și păduri; Kraus, II, pp. 138-9, 145.

² Data morții în Kraus, II, p. 192. Cf. Miron Costin, p. 372 și Hurmuzaki, V², la data de 10 Novembre 1661; IX¹, la aceia de 3 Decembre și *Fragm.*, III, p. 258. În Nekesch-Schuller, data e 4 Novembre.

³ Hurmuzaki, V²; *Fragm.*, III, p. 257.

propuseră de Turci¹. Legăturile tainice cu Domnul muntean nu-î folosiră nimic, în timpuri cînd țerile noastre stăteau la picioarele Tatarilor Bugeacului². Încă în Iunie mai multe mîi de Tatarî pătrunseră în Ardeal, venind din Țara-Românească³. În Iulie, Turcii treceau prin Poarta de fier. Kemény fu aruncat peste Tisa fără luptă, părăsit de Imperiali și, într'o dietă adunată de Ali-Pașa, comandantul oștilor de năvălire, Mihaî Apaffy, un tînăr cunoscut mai mult printr'aceia că fusese și el rob la Tatarî, fu ales, de voie și, mai ales, de nevoie, la 14 Septembrie. Lui Kemény, întors fără-noroc, nu-î rămase decît să rătăcească în partea răsăriteană a provinciei, fără să găsească undeva iubire și sprijin. Tot Ardealul se găsia în mîna Sultanului, care putea face orî-ce dintr'însul⁴. Munteni și Moldoveni se aflău, tîrîți de valurile năvălitorilor, în țara vecină, unde n'aveau ei înșii nici un cuvînt de spus⁵. Erau, între ei, și «Curteni» plătiți de Apaffy, așa încît, la întoarcerea lor spre Bran, în Ianuar 1662, ei fură prinși fără de veste de Haiducii lui Kemény și măcelăriți aproape cu totul⁶.

Crezînd că plecarea lui Ali-Pașa-î va da răgaz să gonească pe Apaffy, Kemény începu din nou lupta, ajutat pe supt mîna de Imperiali. Dar Turci chemați în grabă năpădiră asupra-î, și trupu-î se pierdu între ale morților de rînd, pe cîmpul de luptă înghețat. Acum Apaffy era Domn de fapt, dar un principe slab, fără planuri și fără îndrăzneală, o umilă făptură a stăpînilor săi Turcii, cari-l mînară în potrive Nemților în toate războaiele lor cu aceștia.

În aceste războaie fură luați înnainte, în 1663, în 1664, și Domniî noștri, cari se schimbau foarte des și nu erau alt ceva

¹ *Mon. comit. Trans.*, XII, p. 517 și urm.

² Hurmuzaki, *Fragm.*, III, p. 258.

³ Nekesch-Schuller, p. 265.

⁴ Cf. Hurmuzaki, V², IX¹; *Mon. comit. Trans.*, XII, p. 533 și urm. și cronicile ardeleno din Șincai, III.

⁵ Hurmuzaki, V², la data de 9 Decembrie 1661.

⁶ Nekesch-Schuller, p. 269. Îi comandă Petru Buday al lui Constantin Șerban (v. *Mon. comit. Trans.*, XIII, p. 295). Pentru Buday, mai v. *Török-Mag. Allam.-Okm*, V, p. 246.

decît niște administratori. De o politică străină a lor nu se poate vorbi: cu frica maziliei și chinurilor în spate, ei trimit știri, dau scrisori și încearcă, cel mult, cîte o trădare timidă. Mai neastîmpărat decît ceilalți, cu oare-care însușiri de ambiție, servită de șiretenie, se arată Grigore Ghica, trădătorul de la Lewenz, care încă din 1663 cerea lui Apaffy să fie recomandat Împăratului ca «un om cinstit și creștin»¹ și despre care s'a spus în cursul acelor cîteva luni cît mai fu suferit în Scaun, că ar fi mijlocit și o înțelegere a Împăratului acestuia cu vecinul din Moldova și cel din Ardeal².

Supt el și supt alți Domni, Ardealul, fără să se amestece în afacerile noastre, rămase un adăpost deschis pentru pribegii din orî-ce partidă. «Să știi», scria Apaffy în 1673 la muștrările lui Sobieski, «că, în starea nenorocită a celor două țeri, din cauza veșnicii schimbări a Domnilor, nu trec doi ani, în cari să nu fie siliți nobilii dintr'o partidă saŭ din alta a fugi în Ardeal; iar Ardealul n'a dat nici-odată pe vre unul dintre dînșii dușmanilor la moarte³». Stroe Leurdeanu, uneltitorul morții lui Constantin Postelnicul Cantacuzino, scăpînd din călugăria lui silită la Snagovul pocăinții, alergă peste munți, de unde vedem că-l cere Antonie-Vodă⁴. În 1676, se găsiaŭ astfel peste munți, fugari înaintea lui Duca-Vodă, Șerban și Mihaï Cantacuzino, cari luaŭ îndatoriri pentru a fi primiți în nobilimea ardeleană, în care fusese admis odată, supt al doilea Rákóczy, fratele lor Drăghici⁵. În schimb, relațiile cu Domniŭ urmaŭ să

¹ *Mon. comit. Trans.*, XIII, pp. 237-9; cf. mai jos, p. 59 și *Török-Mag. Állam.-Okm.*, VII, pp. 442-3.

² Hurmuzaki, IX¹, la data de 16 Novembre 1664. Cf. și *Socotelile Brașovului*, pp. 105-6 și Documentele la Prefață: Extrase din Protocoalele Co-halmului.

³ *Mon. com. Transylv.*, XV, pp. 355-6.

⁴ *Török-Mag. Állam.-Okm.*, V, pp. 21-3. Cu scrisoarea e trimis «vice-caucelariul» Radu Năsturel. Cf. și VI, pp. 197-8.

⁵ Cf. mai jos, pp. 61-2 și *Genealogia Cantacuzinilor*, ed. Iorga, pp. 105-7. La 29 August precedent, Șerban scria încă din tabăra lui Duca, lîngă Nistru

fie bune: Grigore Ghica împrumută bani lui Apaffy ¹. Soția lui Ghica află, la nenorocire, și ea un adăpost la Apaffy, care n'o dădu Turcilor, zăbovind lucrul până ce ea, născînd, nu mai putu fi tîrîtă la Poartă și se răscumpără cu 2.000 de lei, pe cari-î dădu cel ce povestește aceste întîmplări, cancelariul Ioan Bethlen ². Domnul însuși, în privința căruia Turcii dăduseră ordine de prindere, fusese înștiințat de dînsele, așa încît el luă calea Poloniei. Și aceasta cu toate că în 1663 el spusese Ardelenilor, pentru a-î duce pe căi primejdioase, lucruri false despre gîndurile Turcilor, cari ar voi să scoată din țară pe Apaffy și pe nobilii, să-î arunce în temniță orî să-î ucidă, și să puie Pași în Ardeal, — așa încît ar fi cel mai cuminte lucru ca Apaffy să fugă din Sibiiu la Imperiali, prin Gurghiū sau Cluj ³. Si la căderea lui Duca, în 1672, se bucurară Ardelenii, pentru că ar fi scăpat astfel de un intrigant fără recunoștință, dar în aparență legăturile lui cu Ardealul aū fost totdeauna bune, și-l vedem pofind la 1681 pe vecin la nunta fetei sale Caterina cu Ștefan Radu ⁴.

Chiar supt Șerban-Vodă, în sfîrșit, cu toate că sînt relații

(*Török-Mag. Állam-Okm.*, VII, pp. 582-3). O scrisoare din 1672 a lui Șerban, *ibid.*, V, pp. 114-5. Pentru întorsu-î din Candia (1674), V, pp. 246.

¹ De «debitum Vojvodae Transalpinensis» se vorbește în dieta ardeleană la Novembre 1664; *Mon. comit. Trans.*, XIII, p. 351.

² Cf. și în Documentele la Prefață, extrase din Protocoalele Cohalmului.

³ Ioan Bethlen. Într'o scrisoare tipărită în *Török-Mag. Állam-Okm.*, IV, pp. 442-3 (23 Iulie 1663) se arată iarăși ofertele lui Ghica: el ar fi pretins că Strozzi, de ar veni cu 6.000 de Nemți, ar putea învinge. «Ex ore eiusdem christianissimi principis Valachiae habeo se paratum mori, modo christianitas et Sua Caesarea Maiestas triumphet». Cf. raportul olandes din 20 Novembre 1663: «Inter Transylvanos quidem, Valachos et Moldavos, praecipue a Turcis laudibus fertur Valachiae praefectus, quod et aperto Marte egregia eius virtus emicuerit et, dolo rem iuvans, furto noctis incautos hostes magna clade multaverit; ob quod meritum ei in quinquennium prorogatum fuit regimen».

⁴ *Mon. comit. Trans.*, XVII, pp. 230-1; cf. Iorga, *Ist. lit. rom.*, I, p. 223; și *Mon.*, XVII, p. 244. În ms. ital. 4to 28 al Bibl. Museului Național din Pesta, cuprinzînd traduceri italiene de scrisori turcești către principii, în 1667-87,

politice foarte dese cu Ardealul, ele n'au altă însemnătate decît a unor dibace intrigî mărunte¹. Cantacuzinul muntean a trăit rău cu vecinul său de peste munți, pîrîndu-l neconținut la Poartă, ocrotindu-î dușmanii, mai ales pe Csáky, în 1681-2 încă, oferindu-î ajutor pentru a se face el principe în locul lui Mihaî, răspunzînd prin învinuirî de același fel la plîngerile lui Apaffy că ar chema pe Nemți în Carpați și la Dunăre. Dar în toate acestea nu se găsește nici măcar atîta neatîrnare ca în purtarea unui Radu Mihnea. Sînt doi supuși pe deplin ai Porții, cari se sapă unul pe altul, spre cea mai mare bucurie a Turcilor, cari judecău că «e folositor să nu se înțeleagă între dînșii creștinii». Cînd se încheie un tratat între cele două țeri, el nu avea nici o țintă mai înaltă, ci era numai o înțelegere pentru buna vecinătate.

E drept că în acest act din Făgăraș, 1-iulie 1685, Munteniî se îndatoriau a părăsi pe Csáky, «vînzătorul Ardealului», că se vorbea de împărțășirea prieteniiilor și dușmăniilor, de înștiințarea unui vecin de către cellalt despre gîndurile rele ale Turcilor. Fugarii pot fi adăpostiiți, rămînînd slobozi a se întoarce, dar fără a pricinui turburări în țara care i-a primit². Dar îndată pîrile începură ca și înainte de tratat, și situația lui Csáky nu fu cîtuși de puțin zguduită³.

Brîncoveanu, urmașul lui Șerban, făcu o politică de asigurare cuminte și sfioasă, și legăturile sale cu Tököly,

se aflî, pe pp. 228-9, un ordin din 1685 al Turcilor către Apaffy ca să nu mai trimeată în Polonia, ci să dea «comisariului» ce vine banii de rîscumpărare ai lui Duca, care a murit. Cf. *Török-Mag. Állam-Okm.*, VI, pp. 476-7.

¹ O sumă de scrisori în ultimele volume din *Török-Mag. Állam-Okm.*

² Pe lîngă ediția din *Mon. con. Trans.*, XVIII, pp. 341-4, n^o XCV, cunosce, în Corespondența Agenției austriace din București, la Academia Romînă, o versiune latină contemporană, de urma căreia nu pot da destul de rîpede ca s'o pot înfățișa cetitorilor. — Negociatorii sînt: Matei Cantacuzino, Barbu Banul Milesen și Vintilă Spătar Corbeanu.

³ V. Apendicele la *Socotelile Sibiiului*.

mai mult dușmănești în adîncul sufletului amîndurora, sînt numai un episod din războiul turco-german¹. Așa stăteau lucruri cînd prin pacea de la Carlovăț dispăru Ardealul liber².

¹ O scrisoare a lui Constantin Bălăceanu către Apaffy, în *Mon. comit. Trans.*, XX, p. 225.

² Le-am schițat în Prefața la *Operele lui Constantin Cantacuzino Stolnicul*. În *Török-Mag. Állam-Okm.* se află și cîteva scrisori ce privesc pe Constantin înaintea de Domnie și pe frate-său Barbu. Cf. mai jos, pp. 63-4; *Socotelile Brașovului*, de la 1679 înainte; *Socotelile Sibiului*, la aceleași date și corespondența turcească din *Apendice*; scrisorile lui Șerban în *Genealogia Cantacuzinilor*, ed. Iorga; *Mon. comit. Trans.*, XVI, pp. 417, 437-9; XVII, pp. 268-9; Memoriile lui Nicolae Bethlen (pentru trecerea prin Țara-Românească a lui Béldi: cf. *Mon.*, XVI, pp. 437-9); *Sate și preoți*, p. 76 și urm.; *Studii și doc.*, III, pp. 96-8; *Doc. privitoare la Constantin-Vodă Brîncoveanu* și Documentele la Prefață. În de *Ducibus Valachiae* al lui Soterius (ms. fol. lat. 3743 din Bibl. Museului Național din Pesta) se reproduce titlul lui Șerban ast-fel: Івань Шьркань Кантакюзинь Басарабь Кюекоде, дин миле лши дмнзкъ Дмнш ши бириторю атотать оугволаѳія.